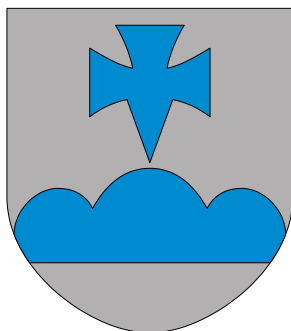

PELKOSENNIEMEN KUNNAN RAKENNUSJÄRJESTYS

**PELKOSENNIEMEN KUNTA
RAKENNUSJÄRJESTYS**

SISÄLLYSLUETTELO

1. YLEISTÄ

- 1.1 Tavoite
- 1.2 Soveltamisala
- 1.3 Rakennusvalvontaviranomainen
- 1.4 Rakennustapaohjeet

2. LUPAJÄRJESTELMÄT

- 2.1 Rakentamisen luvat ja ilmoitusmenettely
- 2.2 Talousrakennusten luvan-/ ilmoituksenvaraisuus
- 2.3 Toimenpiteiden luvan-/ja ilmoituksenvaraisuus

3. RAKENTAMINEN ASEMAKAAVA-ALUEEN ULKOPUOLELLA

- 3.1 Sijoittuminen
- 3.2 Rakennuspaikalle asetettavat vaatimukset
- 3.3 Rakentamisen määrä
- 3.4 Rakennuksen etäisyys naapurista, yleisestä ja yksityisestä tiestä sekä sähkönjakelujohdosta (ilmajohdot)

4. RAKENTAMINEN RANTA-ALUEELLE

- 4.1 Yleistä
- 4.2 Rakentamisen sijoittuminen ja sopeuttaminen ympäristöön rantavyöhykkeellä ja ranta-alueella
- 4.3 Rakentamisen määrä rantavyöhykkeellä ja ranta-alueella

5. RAKENTAMINEN YLEENSÄ

- 5.1 Rakennuksen sopeutuminen ympäristöön
- 5.2 Rakennuksen käyttökelpoisuus
- 5.3 Rakennuksen korkeusasema ja perustaminen
- 5.4 Tontin rajan ylittäminen
- 5.5 Asemakaavassa määrätyn rakennusalan rajan ylittäminen
- 5.6 Porrashuoneiden savunpoisto ja parvekelasitus

6. MAINOS-, TIEDOTUS- YM. LAITTEET

- 6.1 Myynti-, tiedotus- ja mainoslaitteet sekä markiisit
- 6.2 Rakennuksen osoitenumerointi

7. TYÖMAAT

- 7.1 Rakennushankkeesta tiedottaminen
- 7.2 Rakennusaikaiset toimenpiteet rakennuspaikalla sekä työmaan jätehuolto
- 7.3 Katualueen ja muun yleisen alueen käyttäminen, kaivaminen sekä johtojen ym. sijoittaminen
- 7.4 Työmaan purkaminen ja siistiminen

8. RAKENNUKSEN YHDYSKUNTATEKNINEN HUOLTO

- 8.1 Talousvesi
- 8.2 Jätevesien käsittely
- 8.3 Jätehuolto

9. PIHAMAAN RAKENTAMINEN

- 9.1 Pihamaan rakentaminen
- 9.2 Tukimuurit ja pengerrykset
- 9.3 Hule- ja perustusten kuivatusvesien johtaminen ja lumen varastointi
- 9.4 Kiinteistön liikennejärjestelyt ja ajoneuvoliittymä
- 9.5 Aidat ja istutukset
- 9.6 Pihamaan rakennelmat ja laitteet yms.

10. RAKENNUKSEN ELINKAARI

- 10.1 Rakennuksen käyttöikä ja materiaalivalinnat
- 10.2 Rakennuksen kunnossapito ja korjaaminen
- 10.3 Rakennuksen tai sen osan purkaminen

11. YLEISMÄÄRÄYKSIÄ ASEMAKAAVA-ALUEELLA

- 11.1 Rakennukset, rakennelmat ja laitteet
- 11.2 Kadut, torit ja muut vastaavat liikennealueet sekä puistot
- 11.3 Tapahtumien järjestäminen

12. RAKENNETUN YMPÄRISTÖN HOITO JA VALVONTA

- 12.1 Rakennetun ympäristön hoito
- 12.2 Rakennetun ympäristön valvonta

13. RAKENTAMINEN ERITYIS- JA ONGELMA-ALUEILLA

- 13.1 Maanrakennustyöt pohjavesialueilla
- 13.2 Rakentaminen pohjavesialueilla
- 13.3 Maaperän mahdollisen radonin huomiointi
- 13.4 Sortuman tai vyörymän vaaran huomioiminen ranta-alueelle rakennettaessa
- 13.5 Pilaantuneiden maa-alueiden huomioon ottaminen rakentamisessa

14. ERINÄISIÄ MÄÄRÄYKSIÄ

- 14.1 Rakennusjärjestyksen valvonta
- 14.2 Poikkeamisen myöntäminen rakennusjärjestyksen säännöksistä
- 14.3 Rakennusjärjestyksen voimaantulo

MÄÄRITELMÄT JA LYHENTEET:

MRL	Maankäyttö- ja rakennuslaki
MRA	Maankäyttö- ja rakennusasetus
YSL	Ympäristönsuojelulaki
RakMK	Suomen rakentamismääräyskokoelma
Vnp	Valtioneuvoston päätös
Hule- ja perustusten kuivatusvesi	Hule- ja perustusten kuivatusvesillä tarkoitetaan maan pinnalta rakennuksen katolta tai muilta vastaavilta pinnoilta pois johdettavia sade- ja sulamisvesiä
Pohjavesialue	Pohjavesialueet ovat valtakunnallisen luokituksen mukaisia vedenhankintaa varten tärkeitä (I), vedenhankintaan soveltuvia (II) ja muita pohjavesialueita (III).
Vesihuoltolaitoksen toiminta-alue	Vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella tarkoitetaan aluetta, josta vesihuoltolaitos huolehtii vesihuollosta vesihuoltolain mukaan.
Vesihuoltolaitos	Vesihuoltolaitoksella tarkoitetaan laitosta, joka huolehtii yhdyskunnan vedenhankinnasta ja jätevesien käsittelystä.
Rantavyöhyke	Rantavyöhyke tarkoittaa sellaista rannan osaa, jolle sijoittuvalla rakentamisella on välittömiä vaikutuksia vesistöön sekä rantaluontoon ja maisemaan. Rantavyöhykkeen leveyteen vaikuttavat alueen kasvillisuus, maisema, maasto ja muut luonnonolosuhteet. Käytännössä rantavyöhykkeen leveydeksi on yleensä arvioitu noin 100 metriä.
Ranta-alue	Ranta-alue on rantavyöhykettä leveämpi rannan osa, jolla rannassa oleva tai rantaan tukeutuva loma-asutus vaatii järjestämistä. Olemassa olevan asutuksen lisäksi ranta-alueen suunnittelutarve voi syntyä odotettavissa olevan rakentamisen vuoksi. Ranta-alue ulottuu rantaviivasta sisämaahan päin niin pitkälle kuin asutus vaikuttaa vesistöön. Ranta-alueen leveys on usein arvioitu noin 100 metriksi, mutta maisemasta ja muista olosuhteista riippuen se voi olla leveämpikin.
Rantaviiva	Rantaviivalla tarkoitetaan keskivedenkorkeuden mukaista rantaviivaa. Rantaviiva säännöstellyillä alueilla on yläveden korkeus.
Padotuskorkeus	Padotuskorkeus on korkeustaso, jolle viemärin vesipinta voi hetkellisesti nousta.
Kerrosala	Kerrosala on rakennuksen kerrosten yhteenlaskettu pinta-ala mitattuna ulkomi- toin, jos seinävahvuus on yli 250 mm niin ylittävää osuutta ei lasketa mukaan.
HW1/100	Keskimäärin kerran 100 vuodessa toistuva tulva.

1. YLEISTÄ

1.1 Tavoite

Rakennusjärjestyksessä annetaan paikallisista oloista johtuvat suunnitelmallisen ja sopivan rakentamisen, kulttuuri- ja luonnonarvojen huomioon ottamisen sekä hyvän elinympäristön toteuttamisen ja säilyttämisen kannalta tarpeelliset määräykset.

Tavoitteena on järjestää alueiden käyttö ja rakentaminen niin, että luodaan edellytykset hyvälle elinympäristölle sekä edistetään ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurillisesti kestävää kehitystä.

Viittaus MRL 1 §, 5 § ja 14§

1.2 Soveltamisala

Maankäyttö- ja rakennuslaissa ja -asetuksessa olevien sekä muiden maan käyttämistä ja rakentamista koskevien säännösten ja määräysten lisäksi on noudatettava tämän rakennusjärjestyksen määräyksiä, jos oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa, asemakaavassa, ranta-asemakaavassa tai Suomen rakentamismääräyskoelmassa ei ole asiasta toisin määrätty.

Viittaus MRL 14 §

1.3 Rakennusvalvontaviranomainen

Kunnan rakennusvalvontaviranomainen on tekninen lautakunta.

Päätösvallan siirtämisestä määrätään teknisen toimen johtosäännössä.

*Viittaus MRL 21 ja 124 §
MRA 4 §*

1.4. Rakentamistapaohjeet

Rakentamisen ohjaamiseksi rakennusvalvontaviranomainen voi antaa alueellisia rakentamistapaohjeita täydentämään asema-, ranta-asema- ja yleiskaavaa.

Rakentamishojeita tulee noudattaa yhtenäisen, alueen ominaispiirteisiin ja paikallisiin erityisolosuhteisiin sopivan sekä kestäväen rakentamisen saavuttamiseksi. Rakentamistapaohjeista voidaan perustellusta syystä poiketa.

Viittaus MRL 124 §

2. LUPAJÄRJESTELMÄT

2.1 Rakentamisen luvat ja ilmoitusmenettely

Maankäyttö- ja rakennuslaissa on esitetty rakentamisen ja muiden toimenpiteiden luvanvaraisuus:

- rakennuslupa MRL 125 §
- toimenpidelupa MRL 126 §
- rakennuksen purkamislupa MRL 127 §
- maisematyölupa MRL 128 §
- ilmoitusmenettelyn käyttäminen MRL 129 §
- laajennettu rakennuslupaharkinta (suunnittelutarverkaisuus) MRL 137 §

Ilmoitusmenettelyä sovelletaan merkitykseltään ja vaikutukseltaan vähäiseen rakentamiseen kohtien 2.2 ja 2.3 mukaisesti.

Tässä rakennusjärjestyksessä kaikilla mainituilla rakennusten/rakennelmien pinta-aloilla tarkoitetaan ulkomi-
toin laskettua kerrosalaa, ellei pinta-alan laatua muutoin ole mainittu.

Ilmoitus tulee tehdä kirjallisesti ja siihen on liitettävä tarpeellinen selvitys toimenpiteen sijainnista (asemapiirros 1:500 tai 1:1000 tai kartta), laajuudesta ja laadusta.

Rakentamiseen tai muuhun toimenpiteeseen voidaan ryhtyä, jollei rakennusvalvontaviranomainen 14 päivän kuluessa kirjallisen ilmoituksen saatuaan ole edellyttänyt hanketta koskevan rakennus- tai toimenpideluvan hakemista.

Rakennusvalvontaviranomaisen tulee ilmoituksen sijasta edellyttää rakennus- tai toimenpideluvan hakemista, jos se yleisen edun tai naapurin oikeusturvan kannalta on tarpeen (MRL 129 § 2 momentti).

Mikäli poiketaan rakennusoikeudesta tai kaavamääräyksistä taikka rakennelmien etäisyys poikkeaa kohtien 3 ja 4 vähimmäismitoista on toimenpiteelle haettava rakennuslupa.

Ilmoitus raukeaa, jollei toimenpidettä ole suoritettu kolmen vuoden kuluessa ilmoituksen jättöpäivästä.

2.2 Talousrakennusten luvan-/ilmoituksenvaraisuus

Lupamenettelyn asemasta jo olevaan asuntoon kuuluvan tai maatalouden ja porotalouden harjoittamisen kannalta tarpeellisen enintään 40 m² suuruisen muun talousrakennuksen kuin saunarakennuksen rakentamiseen asemakaavan ulkopuolella sovelletaan ilmoitusmenettelyä.

Lupamenettelyn asemasta jo olevaan asuntoon kuuluvan tai maatalouden ja porotalouden harjoittamisen kannalta tarpeellisen enintään 15 m² suuruisen muun talousrakennuksen kuin saunarakennuksen rakentamiseen asemakaava-alueella sovelletaan ilmoitusmenettelyä.

Milloin talousrakennus on varustettu lämmityslaitteella tai hormillisella tulisijalla on rakennukselle haettava rakennuslupa.

*Viittaus MRL 129 §
MRA 61 §*

2.3 Toimenpiteiden luvan-/ja ilmoituksenvaraisuus

Maankäyttö- ja rakennuslain 126 ja 129 §:ien nojalla määrätään toimenpideluvan hakemisesta ja ilmoitusmenettelyn soveltamisesta kunnan eri maankäytön osa-alueilla liitteenä olevan taulukon mukaisesti.

3. RAKENTAMINEN ASEMAKAAVA-ALUEEN ULKOPUOLELLA

3.1 SJOITTUMINEN

Rakennuksen etäisyyden rakennuspaikan rajasta tulee olla yhtä suuri kuin rakennuksen korkeus, kuitenkin vähintään 5 metriä, ellei asianomaisen naapurikiinteistön omistaja tai haltija anna muuhun suostumusta.

Maantien suoja-alue

Suoja-alue ulottuu 20 metrin etäisyydelle maantien ajoradan tai, jos ajoratoja on useampia, lähimmän ajoradan keskilinjasta. Erityisestä syystä voidaan tiesuunnitelmassa määrättyllä tiellä tai tienosalla osoittaa etäisyys 20 metriä lyhyemmäksi taikka pidentää etäisyyttä enintään 50 metriksi. Rakennusta ei saa rakentaa tai pitää suoja-alueella. Tienpitoviranomaisella on liikenneturvallisuuden vuoksi oikeus poistaa suoja-alueelta kasvillisuutta.

(Maantielaki 44 §)

Mikäli liikenneturvallisuuden on katsottava niin vaativan, voidaan kieltää ilman tielautakunnan lupaa rakentamasta rakennusta tai liikenneturvallisuutta vaarantavaa aitaa tai muuta pysyvää laitetta yksityisen tien varrelle enintään 12 metrin etäisyyteen tien keskiviivasta (Laki yksityisistä teistä 19 §)

Lisäksi rakennuksen etäisyyden tiestä tulee olla sellainen, että rakennuspaikalle jää riittävästi oleskeluun tarvittavaa piha-alueita, jonka melutaso ei ylitä 55 dBA eikä rakennuksen sisällä melutaso ylitä 35 dBA.

Rakennuksen etäisyys yleisestä vesi- ja viemärijohtolinjasta tulisi olla vähintään 5 metriä.

Viittaus MRL 16, 72 ja 137 §

3.2 Rakennuspaikalle asetettavat vaatimukset

Rakennuspaikan tulee olla sijainniltaan, muodoltaan, maasto-olosuhteiltaan ja maaperältään tarkoitukseen sovelias sekä pinta-alaltaan rakentamiseen riittävä.

Asemakaava-alueen ulkopuolella uuden rakennuspaikan tulee olla pinta-alaltaan vähintään 2000 m²

Sen lisäksi mitä rakennuspaikalle asetettavista vähimmäisvaatimuksista on säädetty maankäyttö- ja rakennuslain 116 §:ssä, rakennuspaikan koko vähintään 2 000 m².

Uudestaan rakentaminen, peruskorjaus ja vähäinen lisärakentaminen saadaan suorittaa sen estämättä mitä edellä rakennuspaikan koosta on määrätty, jos rakennuspaikka pysyy samana.

Tämän pykälän määräyksiä ei sovelleta alueella, jolla on voimassa rakennuskielto asemakaavan laatimista varten.

Viittaus MRL 116 ja 136 §

3.3 Rakentamisen määrä

Rakennuspaikalle saa rakentaa enintään yhden 2 –asuntoisen ja 2 –kerroksisen pääkäyttötarkoituksen mukaisen rakennuksen tarpeellisine talousrakennuksineen. Kerrosala saa olla korkeintaan 10 % rakennuspaikan pinta-alasta kuitenkin enintään 400 m². Asemakaava-alueiden ulkopuolella voidaan sallia rakennuksen käyttötarkoituksen mukaisten tilojen sijoittaminen maanpinnan alapuolelle tai ullakon tasolle, mikäli rakennus soveltuu rakennettuun ympäristöön.

Kaavoittamattomalle alueelle loma-asunnot ja niihin kuuluviin talousrakennuksineen saa rakentaa 8 % tontin pinta-alasta kuitenkin enintään 250 m².

3.4 Rakennuksen etäisyys naapurista, yleisestä ja yksityisestä tiestä sekä sähkönjakelujohdosta (ilmajohdot).

Asemakaava-alueen ulkopuolella rakennuksen etäisyys toisen omistamasta maasta on oltava vähintään yhtä suuri kuin rakennuksen korkeus, kuitenkin vähintään 5 metriä.

Rakennuksen korkeus on julkisivupinnan ja vesikaton leikkausviivan korkeus maanpinnasta.

Rakennuksen etäisyyden toisen omistamalla tai hallitsemalla maalla olevasta rakennuksesta tulee olla vähintään 10 metriä.

Palovaarallista rakennusta (esim. savusaunat ja vastaavat) ei saa rakentaa 15 metriä lähemmäksi naapurin maata tai vuokra-aluetta, eikä 20 metriä lähemmäksi naapurin rakennusta.

Päärakennus on sijoitettava vähintään 50 metrin etäisyydelle valtatie tai vähintään 30 metrin etäisyydelle kanta-, seutu- tai paikallistien ja vähintään 20 metrin etäisyydelle yksityistien keskilinjasta. Muut rakennukset Maantielain mukaan. Maantien suoja- ja näkemäalueella ei saa pitää sellaista varastoa, aittaa taikka muuta rakennelmaa tai laitetta, josta tai jonka käytöstä aiheutuu vaaraa liikenneturvallisuudelle tai on haittaa tienpi-dolle.

Pienjännitejohdon (400 V tai sitä alempi) etäisyys rakennuksesta vaakasuunnassa tulee olla > 2 metriä sekä rakennuksen yläpuolella 2,5 metriä. Keskijännitejohdon (20 kV avojohto) etäisyys rakennuksesta tulee olla > 5,5 metriä lähimmästä johtimesta. Suurjännitejohdon (110 kV) etäisyys rakennuksesta tulee olla > 25 metriä ja 220 kV etäisyys 29 metriä sähkölinjan keskilinjasta mitattuna.

Rakennuksen etäisyys muuntamosta vähintään 5 metriä, pylväsmuuntamosta vähintään 15 metriä. Mikäli em. etäisyyksistä poiketaan, tulee siihen saada jakeluverkon haltijan suostumus.

Asuin- ja lomarakennuksen etäisyyden tiestä ja muusta ympäristömelua aiheuttavasta kohteesta tulee olla sellainen, että rakennuspaikalle jää riittävästi oleskeluun tarkoitettua piha-aluetta, jonka melutaso ei ylitä valtioneuvoston päätöksen 29.10.1992/93 esittämiä ohjearvoja.

*Viittaus MRA 57 §, 58 §
Maantielaki 44 §, 45 §, 46 §, 52 §
VNP 993/1992/29.10.1992*

4. RAKENTAMINEN RANTA-ALUEELLE

4.1 Yleistä

Rakennettaessa rantavyöhykkeelle tai ranta-alueelle tarvitaan rakennuksen rakentamista varten maankäyttö- ja rakennuslain 171 §:n tarkoittama alueellisen ELY –keskuksen poikkeamispäätös, jollei alueella ole voimassa maankäyttö- ja rakennuslain 72 §:n 1 mom. ja 72 §:n 2 mom. tarkoitettua kaavaa, jota voidaan käyttää rakennusluvan myöntämisen perusteena.

*Viittaus MRL 72 § 1 ja 2 mom,
MRL 171 §*

4.2 Rakentamisen sijoittuminen ja sopeuttaminen ympäristöön rantavyöhykkeellä ja ranta-alueella

Rakennettaessa rantavyöhykkeille tai ranta-alueille tulee erityistä huomiota kiinnittää rakennusten korkeusasemaan, muotoon, ulkomateriaaleihin ja väritykseen.

Rakentamisessa on säilytettävä rakennuspaikan luonnonmukaisuus. Rakennuspaikan tulee olla rakentamiseen soveltuva ilman maanpinnan huomattavaa pengertämistä.

Rakennuspaikalla tulee ranta-alueen kasvillisuus pääosin säilyttää. Vain vähäinen harventaminen sallitaan.

Rakennuksen etäisyys rantaviivasta sekä rakennuksen sijainnin rakennuspaikalla tulee olla sellainen, että maiseman luonnonmukaisuus säilyy.

Päärakennuksen/rakennuksen etäisyys rantaviivasta tulee olla vähintään 25 metriä. Talousrakennuksen ja saunan, jonka kerrosala on enintään 25 m² ja pohjapinta-ala enintään 30 m² saa rakentaa 10 metrin päähän keskiveden mukaisesta rantaviivasta.

Enintään 40 m²:n suuruinen venevaja voidaan rakentaa rantaviivaan. Venevajan rakentaminen edellyttää aina vähintään toimenpideluvan.

Rakennuspaikalla ei saa olla tulvanvaaraa ja rakennuksen kastuvat rakenteet on voitava sijoittaa 1 metriä korkeammalle (HW1/100) ylimmästä tiedossa olevasta tulvaveden korkeudesta ilman erityistä rakennuspaikan pengertämistä.

Säännösteltyjen vesistöjen rannoille rakennettaessa on rakennuksen kastumiselle alttiit rakenteet sijoitettava vähintään 0,5 metriä HW1/100 tason yläpuolelle. Mikäli myöhemmin annettavissa ohjeissa tai määräyksissä tulvakorkeudet muuttuvat, tulee niitä soveltaa tämän rakennusjärjestyksen tarkoittamissa alimmissa rakentamiskorkeuksissa.

4.3 Rakentamisen määrä rantavyöhykkeellä ja ranta-alueella

Rannalla olevalle rakennuspaikalle saa rakentaa yhden kaksiasuntoisen, enintään kaksikerroksisen loma-asunnon tarpeellisine talousrakennuksineen. Loma-asunnon rakennuspaikan kerrosala saa olla enintään 8% rakennuspaikan pinta-alasta, kuitenkin enintään 250 m².

Pysyvän asunnon rakennuspaikalle saa rakentaa yhden enintään kaksiasuntoisen ja enintään kaksikerroksisen asuinrakennuksen tarpeellisine talousrakennuksineen kohdan rakennusoikeuden puitteissa.

Vakituisen asunnon rakentaminen kaavoittamattomalle ranta-alueelle saa rakentaa 10 % tontin pinta-alasta kuitenkin enintään 400 m² talousrakennuksineen.

5. RAKENTAMINEN YLEENSÄ

5.1 Rakennuksen sopeutuminen ympäristöön

Uudisrakennuksen, lisärakennuksen ja korjausrakentamisen tulee sopeutua ympäröivän alueen yleisesti noudatettuun rakennustapaan rakennuksen sijoituksen, koon, muodon, ulkomateriaalien, värityksen sekä julkisivun jäsentelyn osalta. Rakennuspaikalla tai tontilla rakennusten tulee muodostaa ympäristökuvaltaan sopuuhainen kokonaisuus.

Historiallisesti merkittävien tai rakennushistoriallisesti arvokkaiden rakennusten korjaustöissä tulee pyrkiä säilyttämään rakennusten alkuperäinen arkkitehtuuri, yksityiskohdat ja rakennusosat, kuten muun muassa ulko-ovet, ikkunat ja porrashuoneiden sisustus. Tällaisten rakennusten muutossuunnitelmasta pyydetään asiantuntijan lausunto.

Rakentamisella ei saa tuhota luonnon merkittäviä kauneusarvoja ja erikoisia luonnon esiintymiä, kuten siirto-lohkareita, kauniita yksittäispuita jne.

Maisemallisesti herkillä alueilla maisemaa olennaisesti muuttavat toimenpiteet tulee tehdä ympärillä olevaa maisemakuvaa ja ympäristöä kunnioittaen. Kaavoitetuilla alueilla tulee hakea asianmukaiset luvat, mikäli ne kaavamääräysten mukaan tarvitaan.

*Viittaus MRL 113§, 117§ ja 118 §
Muinaismuistolaki 295/63*

5.2 Rakennuksen käyttökelpoisuus

Rakennuksen tulee sen mukaan mitä sen käyttö edellyttää soveltua myös sellaisille henkilöille, joiden kyky liikkua tai toimia on rajoittunut.

*Viittaus: MRL 117 §,
MRA 53 § 1-3 mom.
RakMk F1 ja G1*

5.3 Rakennuksen korkeusasema ja perustaminen

Rakennuksen sijainti ja korkeusasema tulee sopeutua olemassa olevan ympäristön rakennusten, maaston ja katupinnan korkeusasemiin. Rakennuksen, erityisesti asuin- ja työtilojen lattiataso on rakennettava yleensä 300- 400 mm ympäröivää maanpintaa korkeammalle. Maanpinnan tulee viettää sokkelista poispäin vähintään 1:20, eli 5 % kolmen metrin matkalla.

Rakennuksen sijainnin ja korkeusaseman tulee sopeutua olemassa olevan ympäristön rakennusten, maaston ja katupinnan korkeusasemiin.

Uudisrakennuspaikalla on rakennushankkeeseen ryhtyvän aina tehtävä selvitys rakennuspaikan perustamis- ja pohjaolosuhteista sekä terveyteen vaikuttavista tekijöistä.

Rakennus tulee varustaa tarvittaessa salaojilla. Rakennusten kuivatus- ja hulevedet tulee pääsääntöisesti imeyttää omalle rakennuspaikalle, mikäli alueella ei ole yleistä sadevesiviemäriä. Pinta- ja kuivatusvesiä ei saa johtaa jätevesiviemäriin.

Viettoviemäriin viemäripiste tai viemäriin liitetty laite on yleensä sijoitettava padotuskorkeuden yläpuolelle. Vesihuoltolaitos määrittelee kiinteistölle padotuskorkeuden.

*Viittaus MRL 135 §, MRA 49 ja 75 §
RakMk C2, RakMk D1*

5.4 Tontin rajan ylittäminen

Mikäli rakennuksen saa rakentaa tontin kadun vastaiselle rajalle, saa se yleensä ulottua tontin rajan yli katu-alueelle tai muulle yleiselle alueelle seuraavasti:

- 1) rakennuksen perusrakenteet maanpinnan alapuolella 1,5 metrin syvyyteen saakka 0,2 metriä ja syvemmällä olevat perusrakenteet 1 metriä,
- 2) katokset, räystäät, parvekkeet ja muut vastaavat ilmassa olevat rakennuksen osat 1,0 metriä rajan yli

Ylityksestä ei saa aiheutua haittaa kadun käytölle, kunnossa- tai puhtaanapidolle eikä johtoverkostolle. Kadun pinnan ja rakennusosan alapinnan välillä on oltava vähintään 3,5 metriä vapaata tilaa jalkakäytävän kohdalla sekä vähintään 4,5 metriä ajoradan kohdalla.

Rakenteiden ulottuessa em. tavalla katualueelle on asiasta aina hankittava alueen haltijan hyväksyntä.

Rakennuksen portaita, laitteita ja muita ulokkeita ei saa sijoittaa katualueelle. Myöskään kattovesiä ei saa uudisrakennuksissa ohjata katualueelle.

*Viittaus MRA 59 §
RakMk F2*

5.5 Asemakaavassa määrätyn rakennusalan rajan ylittäminen

Rakennus saa ulottua asemakaavassa määrätyn rakennusalan rajan yli, ellei asemakaavassa toisin määrätä, seuraavasti:

- 1) rakennuksen perusrakenteet ja kellarin rakenteet maanpinnan alapuolella
- 2) katokset, räystäät, parvekkeet, avokuistit, portaat ja muut vastaavat rakennusosat 1,8 metriä
- 3) ulkoseinän lisäeristys, porrasaskelmat, ovipielet, syöksytorvet, tekniset laitteet ja muut vastaavat rakennusosat harkinnan mukaan

Ylityksestä ei saa aiheutua vähäistä suurempaa haittaa ympäristölle tai tontin naapureille ja sen tulee sopeutua taajamakuvaan.

Viittaus MRL 135 §

5.6 Porrashuoneiden savunpoisto ja parvekelasitus

Kolmekerroksisten rakennusten porrashuoneet tulee varustaa sisääntulotasanteelta avattavalla savunpoistoikkunalla. Savunpoistoikkunan tulee sijaita ylimmän kerroksen huoneisto-ovia ylempänä ja sen on oltava kooltaan vähintään 1,0 m².

Parvekelasitusten kerros- ja rivitaloihin tulee sopeutua rakennukseen. Ne on toteutettava yleensä kirkaalla, karkaistulla lasilla ilman välilistoituksia parvekekaiteen sisäpintaan.

*Viittaus MRL 117 §
RakMk E1*

6. MAINOS-, TIEDOTUS- YM. LAITTEET

6.1 Myynti-, tiedotus- ja mainoslaitteet sekä markiisit

Myynti-, tiedotus-, mainos- ja muuta sellaista laitetta sekä ikkuna- ja ovimarkiisia, terassin aurinko- tai saduojaa tai muuta vastaavaa laitetta tontille sijoitettaessa on noudatettava seuraavaa:

- 1) rakennukseen kiinnitettävä laite saa ulottua 1 metrin tontin rajan yli katualueelle tai muulle yleiselle alueelle siten, että maanpinnan ja laitteen alapinnan välillä on oltava vähintään 3,5 metriä vapaata tilaa jalkakäytävän kohdalla ja 4,4 metriä ajoradan kohdalla,
- 2) laite on kiinnitettävä tukevasti eikä se saa haitata kadun tai yleisen alueen käyttöä eikä olla häiritsevää,
- 3) laite on pidettävä kunnossa ja rikkoutunut laite on korjattava tai poistettava välittömästi.

Mainos- ja vastaavien laitteiden lupamenettelystä on määritelty tämän rakennusjärjestyksen kohdassa 2.3.

*Viittaus MRA 62 § momentin 7 ja 8 kohta
RakMk F2*

6.2 Rakennuksen osoitenumerointi

Osoitenumeroilpi pitää olla asennettuna rakennuksen käyttöönottokatselmukseen mennessä.

Haja-asutusalue:

Milloin rakennus ei ulotu katuun, muuhun liikenneväylään tai tontin sisäiseen liikennealueeseen taikka sen välittömään läheisyyteen on osoitekilpi tai sen osoittava ohjaus sijoitettava kiinteistölle johtavan ajoväylän alkupäähän. Osoitekilven tulee olla kaksipuoleinen, heijastava ja se on asennettava 1,5 m:n korkeudelle maanpinnasta painekyllästettyyn tolppaan tai säänkestävään putkeen. Osoitekilpi on asennettava liittymään siten, että se osoittaa kiinteistölle päin, jolle liittymä johtaa.

Osoitenumero tulee asentaa näkyvälle paikalle rakennuksen seinään. Numerokilvessä tulee olla musta numero heijastavalla valkealla pohjalla, numerokilven korkeuden tulee olla 150 mm ja numeroiden korkeuden 100 mm.

Asemakaava-alue:

Katujen risteyksessä rakennuksen molempiin kadunvarsiseiniin tai tolppaan on merkittävä kadun nimi (katunimikilpi 100 mm, teksti 60/45).

Rakennukseen on asetettava kadulta tai muulta liikenneväylältä näkyvään paikkaan osoitenumero. Numerokilvessä tulee olla musta numero heijastavalla valkealla pohjalla, numerokilven korkeuden tulee olla 150 mm ja numeroiden korkeuden 100 mm, vaihtoehtoisesti osoitenumero voi olla valaistu. Kiinteistön haltijan tulee huolehtia, että osoitenumerointi sekä porrasopasteet ja tarvittaessa opastaulu on kiinnitetty paikoilleen viimeistään rakennusta käyttöönotettaessa.

Viittaus MRA 62 ja 84 §

7. TYÖMAAT

7.1 Rakennushankkeesta tiedottaminen

Rakennushankkeeseen ryhtyvän tulee tiedottaa tulevasta rakentamisesta pystyttämällä rakennustyömaalle työmaataulu tai -kyltti, jos rakentaminen aiheuttaa pysyvän ja olennaisen muutoksen ympäristössä.

Työmaataulusta tai -kyltistä tulee ilmetä vähintään rakennuksen tai kohteen käyttötarkoitus ja laajuus, kohteen valmistumisajankohta ja rakennushankkeesta vastaavan yhteystiedot.

*Viittaus MRL 133 §
MRA 65 §*

7.2 Rakennusaikaiset toimenpiteet rakennuspaikalla sekä työmaan jätehuolto

Rakennustyön aikaiset varusteet ja varastot on sijoitettava rakennuspaikalle siten, että ne eivät kohtuuttomasti aiheuta haittaa naapurin kiinteistön käytölle.

Rakennustyömaa on tarvittaessa aidattava ja muutoinkin suojattava siten, ettei siitä aiheudu henkilö- tai omaisuusvahinkoja, liikenne- tai muuta häiriötä tai kohtuutonta melu-, pöly- tai muuta haittaa ympäristölle.

Työmaalla tulee olla riittävät ja asianmukaiset jätehuollon järjestelmät.

Viittaus: MRA 83 §

7.3 Katualueen ja muun yleisen alueen käyttäminen, kaivaminen sekä johtojen ym. sijoittaminen

Kunnan hallitsemalla katualueella ja tai muulla yleisellä alueella suoritettavaan kaivamiseen johtojen, laitteiden ja rakenteiden sijoittamiseksi sekä alueen käyttämiseen on haettava ao. viranomaisen lupa kunnalta.

Pyydettyessä on lupahakemukseen liitettävä suunnitelma kaivuutyön suorittamisesta, kuten työmaa-alueen merkitsemisestä ja mahdollisesta aitaamisesta, ajoneuvo- ja jalankulkuliikenteen järjestämisestä, melu- ja pölyhaittojen rajoittamisesta sekä mahdollisesti pilaantuneiden maiden käsittelystä ja alueen pikaisesta kuntoon saattamisesta.

Yleiselle alueella jäävistä rakenteista, laitteista, johdoista ja kaapeleista on toimitettava tarkepiirustukset viipymättä kunnan ao. viranomaiselle.

Viittaus MRA 83 §

7.4 Työmaan purkaminen ja siistiminen

Rakennushankkeen loppukatselmukseen mennessä on työmaan huoltoparakit ja työmaa-aidat sekä muut työmaarakenteet poistettava sekä työmaa-alue tulee olla siistittynä.

8. RAKENNUKSEN YHDYSKUNTATEKNINEN HUOLTO

8.1 Talousvesi

Vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella sijaitseva kiinteistö on liitettävä laitoksen vesijohtoon, ellei kunnan ympäristönsuojeluviranomainen myönnä siihen vapautusta.

Vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen ulkopuolella talousveden laadusta ja riittävydestä tulee tarvittaessa antaa selvitys rakennuslupahakemuksen yhteydessä.

Tonttivesijohto tulee varustaa asianmukaisella suojaputkella rakennuksen alapuolisella osuudella ja sen pitää ulottua vähintään viiden metrin etäisyydellä rakennuksesta mitattuna.

*Viittaus MRL 135 § ja 136 §
Vesihuoltolaki 10 §
Ympäristönsuojelumääräykset*

8.2 Jätevesien käsittely

Viemärlaitoksen toiminta-alueen ulkopuolella jätevesien käsittelyssä noudatetaan valtioneuvoston asetusta talousjätevesien käsittelystä nro 209/2011/10.03.2011. Uuden jätevesijärjestelmän rakentaminen tai vanhan korjaaminen vaatii aina vähintään toimenpideluvan.

Kiinteistölle rakennettavan jätevesien käsittelyjärjestelmän ja jätevesien johtamisen tulee perustua pätevän suunnittelijan laatimaan asetuksen mukaiseen suunnitelmaan, joka on esitettävä lupaa haettaessa.

Kantoveden piirissä olevat saunan pesuvedet voidaan johtaa imeytyskaivon kautta maaperään vähintään 15 metrin etäisyydelle rantaviivasta.

Tarkempia ohjeita ja määräyksiä löytyy kunnan ympäristönsuojelumääräyksistä.

*Viittaus Vnp 209/2011
Ympäristönsuojelumääräykset*

8.3 Jätehuolto

Rakennuslupahakemuksessa tulee osoittaa rakennuspaikalle rakennettavien rakennusten kokoon ja käyttötarkoitukseen suhteutetut, riittävät tilat jätehuollon järjestämiseen. Tilojen varauksessa on otettava huomioon jätteiden lajittelun ja kuljetuksen edellyttämät vaatimukset.

Rakentamisessa, rakennuksen purkamisessa sekä kiinteistölle syntyvien jätteiden käsittelyssä ja keräilyssä on noudatettava jätelakiä ja –asetusta sekä niiden nojalla annettuja valtioneuvoston päätöksiä sekä kunnan tai kuntayhtymän jätehuoltomääräyksiä

Viittaus MRL 157 §
MRA 56 §
Jätelaki
Jäteasetus
Jätehuoltomääräykset
Vnp 295/97

9. PIHAMAAN RAKENTAMINEN

9.1 Pihamaan rakentaminen

Pihamaata rakennettaessa on huolehdittava, että siitä tulee tontin tai rakennuspaikan käyttötarkoituksen edellyttämällä tavalla käyttökelpoinen, terveellinen, turvallinen ja viihtyisä. Pihamaan korkeusaseman tulee sopeutua ympäristön korkeusasemiin.

Viittaus MRL 1§, 155 § ja 167 §

9.2 Tukimuurit ja pengerrykset

Mikäli pihamaata on tarpeen tasata on se ensisijaisesti toteuttava luiskaamalla ja toissijaisesti pengertämällä tai tukimuureilla. Pengertäminen on toteutettava enintään 1:3 kaltevuudessa siten, etteivät maa-ainekset ja hule- ja perustusten kuivatusvedet valu naapuritontin puolelle eikä yleiselle alueelle.

Kohta 9.3 kumottu Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden päätöksellä 18.4.2016 nro 16/0113/1

~~9.3 Hule- ja perustusten kuivatusvesien johtaminen ja lunen varastointi~~

~~Hule- ja perustusten kuivatusvedet tulee johtaa keskitettyyn sadevesiverkostoon, mikäli alueella on sellainen. Hule- ja perustusten kuivatusvedet tulee johtaa pois rakennuksen läheisyydestä ja imeyttää tontilla tai johtaa ympäröivään maastoon alueen haltijan suostumuksella. Hule- ja kuivatusvesiä ei saa johtaa jätevesiviemäriin.~~

~~Rakennusvalvontaviranomainen voi määrätä usoampia kiinteistöjä suunnittelomaan ja toteuttamaan yhteisen hule- ja perustusten kuivatusvesijärjestelyn, mikäli se alueen olosuhteot huomioon ottaen on välttämätöntä.~~

~~Lunen varastointi kiinteistöllä on järjestettävä siten, ettei siitä aiheudu huomattavaa haittaa naapureille, liikenteelle eikä yleisen alueen käytölle. Lunta ei saa siirtää katu- tai yleiselle alueelle.~~

~~Viittaus MRL 135 § 1 momentti 6 kohta ja 165 §
Vesihuoltolaki 10 §~~

9.4 Kiinteistön liikennejärjestelyt ja ajoneuvoliittymä

Kiinteistön liikennejärjestelyt on suunniteltava liikenneturvallisiksi siten, etteivät ne aiheuta vaaraa tai haittaa asukkaille tai ympäristölle. Ajoneuvoliittymästä tulee olla esteetön näkyvyys kumpaankin suuntaan. Uuden liittymän rakentamiseen asemakaava-alueen ulkopuolella on saatava tienpitäjän lupa. Pelastuslaitoksen kalustolla tulee olla vapaa pääsy rakennuksen viereen siten, että pelastustoimenpiteet voidaan suorittaa esteettömästi.

Viittaus MRL 155 §, 156 § ja 167 § 4 momentti
Pelastuslaki 11 §
SM:n asetus 1384/2003

9.5 Aidat ja istutukset

Tontin kadun tai muun yleisen alueen vastaiselle rajalle kokonaan oman tontin puolelle voidaan istuttaa pensaita tai rakentaa kiinteä aita.

Aidan tulee materiaaliltaan, korkeudeltaan, muodoltaan ja väriltään sopeutua ympäristöön. Aidasta ei saa aiheutua haittaa liikenteelle eikä kadun kunnossa - ja puhtaanapidolle.

Tonttien välisen raja-aidan tekemiseen tulee aina olla naapurin suostumus. Aitaa ei katsota raja -aidaksi, mikäli rakennetun aidan etäisyys naapurin rajasta on vähintään puolet aidan korkeudesta tai istutettavan aidan oksisto ja juuristo täysikasvuisenakin pysyvät omalla tontilla. Tontin sisäisille aidoille ei tarvita lupaa eikä ilmoitusta.

Poro- ja riista-aitojen rakentamisesta tulee aina sopia maanomistajien/-haltijoiden kesken ja kaava-alueilla tulee hakea asianmukaiset luvat kaavamääräysten mukaisesti.

Aidan luvanvaraisuus on mainittu kohdassa 2.3.

*Viittaus MRA 62 § 1 momentin 9 kohta, 82 §
NaapL26/1920*

9.6 Pihamaan rakennelmat ja laitteet yms.

Pihamaan rakennelmat ja laitteet kuten pienet autosuojat, varastot, puutarhavajat, kasvihuoneet, pihagrillit, maakellarit, jätekatokset, kompostit, leikkimökit, koirankopit, -häkit ja muut vastaavat, jotka eivät edellytä lupaa tai ilmoitusmenettelyä on sijoitettava tontille siten, etteivät ne aiheuta haittaa naapurille eivätkä rumenna ympäristöä. Ne on kuitenkin ensisijaisesti sijoitettava asemakaavan osoittamalle rakennusalueelle tai asemakaava-alueen ulkopuolella määräysten mukaiselle etäisyydelle rantaviivasta, naapurin rajasta tai vähintään rakennelman korkeuden osoittaman mitan etäisyydelle naapurin rajasta.

Mikäli näistä em. rajoista poiketaan, tulee hakea asianmukainen lupa.

Piharakennelmien lupamenettely on esitetty tämän rakennusjärjestyksen kohdassa 2.3. Porotarhojen ja hevostallien yms. rakentaminen asemakaava-alueilla on kielletty, ellei aluetta ole nimenomaan osoitettu tähän käyttö tarkoitukseen.

*Viittaus MRL 157 § ja 168 §
MRA 56 § ja 62 §*

10. RAKENNUKSEN ELINKAARI

10.1 Rakennuksen käyttöikä ja materiaalivalinnat

Rakennuksen suunnittelun lähtökohtana on rakennukselle määriteltävä käyttöikä, jonka tulee olla rakennuksen tarkoitukseen nähden riittävän pitkä.

Rakentamisessa tulee käyttää hyväksytyjä materiaaleja (kestävyys, huollettavuus, korjattavuus ja käytöstä poistaminen).

*Viittaus MRL 1 §, 12 §, 117 §, 131 §, 135 § ja 152 §
MRA 50 §, 55 § ja 66 §*

10.2 Rakennuksen kunnossapito ja korjaaminen

Rakennusta tulee hoitaa ja pitää kunnossa eikä sitä saa päästää rapistumaan korjauskelvottomaksi. Rakennuksen julkisivut on pidettävä asianmukaisessa, siistissä kunnossa. Myös ilkvallan/tulipalon aiheuttamat vahingot on siistittävä mahdollisimman pian.

Rakennuksen korjaamisessa on otettava huomioon rakennuksen ominaispiirteet eikä korjaaminen saa johtaa tyyllillisesti alkuperäisestä rakennuksesta poikkeavaan lopputulokseen. Rakennusvalvontaviranomainen voi antaa kehoituksen kiinteistön omistajalle rakennuksen kunnossapitoon ja korjaamiseen liittyvissä asioissa.

Viittaus MRL 118 § ja 166 §

Laki rakennusperinnön suojelemisesta

10.3 Rakennuksen tai sen osan purkaminen

Rakennusvalvontaviranomainen voi rakennuksen tai sen osan purkamislupahakemusta käsitellessään purkamissuunnitelman lisäksi vaatia hakijaa toimittamaan asiantuntijan tekemän selvityksen rakennuksen historiallisesta ja rakennustaiteellisesta arvosta.

Jos on aihetta epäillä, että maaperään on joutunut ympäristölle tai terveydelle haitallisia aineita, on suunnitelmassa myös selvitettävä maaperän pilaantuminen.

Suunnitelmasta on tarvittaessa hankittava kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen lausunto.

Purkamisessa on kiinnitettävä erityistä huomiota työstä aiheutuvien kohtuuttomien melu- ja pölyhaittojen estämiseen.

*Viittaus MRL 127 §, 139 § ja 154 §
MRA 55 § ja 67 §
Ympäristönsuojelumääräykset*

11. YLEISMÄÄRÄYKSIÄ ASEMAKAAVA-ALUEELLA

11.1 Rakennukset, rakennelmat ja laitteet

Julkiseen taajamatilaan rakennettavien rakennusten, rakennelmien ja muiden rakenteiden ulkoasu on suunniteltava kunkin alueen taajamakuvaan sopivaksi.

*Viittaus MRL 126 §
MRA 62 §*

11.2 Kadut, torit ja muut vastaavat liikennealueet sekä puistot

Katujen, torien ja muiden vastaavien liikennealueiden päällysmateriaalit ja muut rakenteet on suunniteltava ja rakennettava taajamakuvaan sopiviksi ja tarkoituksen mukaisiksi.

Katua rakennettaessa on pyrittävä liikuntaesteettömyyteen ja huolehtia siitä, ettei jalkakäytävän ja ajoradan välinen korkeusero suojatien kohdalla oleellisesti haittaa liikkumista.

Julkisen tilan rakentaminen on pyrittävä toteuttamaan siten, että kyseistä tilaa voi käyttää myös sellainen henkilö, jonka kyky liikkua tai toimia on rajoittunut.

Katua uudelleen päällystettäessä ei kadun pinnan korkeutta saa ilman erityistä syytä muuttaa niin, että kadun varrella olevat tontit jäävät katuun nähden alemmaksi tai ylemmäksi kuin mitä ne olivat ennen kadun uudelleen päällystämistä.

*Viittaus MRL 84 § - 89 §
MRA 41 § - 45 § ja 62 §
Tämä rakennusjärjestys kohta 6.1*

11.3 Tapahtumien järjestäminen

Tapahtumalle on aina hankittava lupa maanomistajalta.
Tapahtumien rakennelmat oltava turvallisia, huomioiden tuulen ja sateen vaikutus rakennelmaan.

Tapahtumien jälkeen kaikki rakennukset ja rakennelmat on poistettava viipymättä ja tapahtuma-alue siistittävä. Vahingoittunut tai likaantunut katu- tai muu alue on kunnostettava ja siistittävä välittömästi.

Tapahtumia järjestettäessä on huolehdittava muun muassa riittävästä jätehuolto- ja käymäläjärjestelyistä ja häiritsevän melun ennalta ehkäisystä. Tapahtuman järjestämiselle on hankittava myös muut mahdollisesti tarvittavat luvat.

*Viittaus MRA 54 §
Jätehuoltomääräykset*

12. RAKENNETUN YMPÄRISTÖN HOITO JA VALVONTA

12.1 Rakennetun ympäristön hoito

Tontit ja rakennuspaikat on pidettävä niiden käyttötarkoituksen ja ympäröivän alueen maankäytön edellyttämässä asianmukaisessa kunnossa. Ympäristöä häiritsevien ulkovarastojen ympärille suositellaan istutettavaksi peittävä pensasryhmä taikka rakennettavaksi aita. Tontti ja rakennuspaikka tulee muutoinkin tarvittaessa sopivin istutuksin liittää ympäröivään maisemaan.

Konekorjaamot, kuljetuskalusto, työkoneet ja muut vastaavat on sijoitettava siten, että ne eivät aiheuta naapureille melu-, pöly- taikka pakokaasuista johtuvia haittoja eikä yleensä tuota ympäristölle kohtuutonta haittaa, eivätkä rumenna ympäristöä.

Rakennukset, niiden ulkopuoliset osat, portit, aidat, istutukset sekä sellaiset rakennelmat ja pienehköt laitokset, jotka vaikuttavat ympäristökuvaan, on pidettävä asianmukaisessa kunnossa ja niin, etteivät ne rumenna katukuvaa tai muuta julkista tilaa.

Puiden kaatamiseen asemakaava-alueella tarvitaan rakennuslupaviranomaisen lupa. Yleiskaava-alueella lupa on haettava, mikäli ko. yleiskaava niin määrää.

Liikenneväylät, kadut, torit ja katuaukiot sekä puistot ja oleskeluun tarkoitetut ulkotilat on pidettävä asianmukaisessa kunnossa siten, että ne täyttävät hyvän taajamakuvaan ja viihtyisyyden sekä toimivuuden vaatimukset.

Viittaus MRL 166 § - 170 §, 182 §

12.2 Rakennetun ympäristön valvonta

Kunnan rakennusvalvontaviranomainen suorittaa ympäristönvalvontaa mm. tekemällä tarkastuksia ja katselmuksia päättäminään ajankohtina. Havaituista puutteellisuuksista on annettava kunnossapitovelvollisille korjauskehoitus sekä ilmoitettava määräaika, johon mennessä korjaukset on suoritettava.

Rakennustarkastaja voi perustellusta syystä myöntää lykkäystä määräaikaan. Määräajan jälkeen, mikäli laiminlyöntejä ilmenee, rakennusvalvontaviranomaisella on oikeus ryhtyä maankäyttö- ja rakennuslain 182 §:ssä säädettyihin toimenpiteisiin.

Viittaus MRL 166 § ja 167 §

13. RAKENTAMINEN ERITYIS- JA ONGELMA-ALUEILLA

13.1 Maanrakennustyöt pohjavesialueilla

Tehtäessä maanrakennustöitä I- ja II-luokan pohjavesialueilla on kiinnitettävä erityistä huomiota pohjaveden pilaantumisen estämiseen.

Kaivettaessa maata I- ja II-luokan pohjavesialueilla on ylimmän pinnan ja maanpinnan välille jätettävä riittävä suojakerros. Täyttöjä tehtäessä täyttöainesten on oltava laadultaan täyttöön soveltuvia, puhtaita kiviperäisiä aineksia. Rakennusvalvontaviranomainen voi tarvittaessa vaatia rakentajalta selvitystä suojakerroksen riittävyydestä ja täyttömaiden puhtaudesta.

*Viittaus MRL 128 §, 131 § ja 141 §
YSL 8 §, Ympäristönsuojelumääräykset*

13.2 Rakentaminen pohjavesialueilla

Haettaessa lupaa rakentamiseen tärkeille pohjavesialueille rakennuslupan hakemusasiakirjoihin on tarvittaessa liitettävä pohjaveden hallintasuunnitelma.

Haettaessa lupaa rakentamiseen I- ja II-luokan pohjavesialueille tulee ennen rakennuslupan myöntämistä tarvittaessa pyytää lausunto alueelliselta ELY –keskuksesta. Kaikilla pohjavesialueilla tulee välttää pohjavettä pilaavan toiminnan harjoittamista ja rakentamista (mm. lietesäiliöt, porotarhat, taimitarhat ja kyllästämöt tms.). Näillä alueilla toiminnan harjoittaminen ratkaistaan ympäristönsuojelulain mukaisella lupaharkinnalla.

Tutkitun vedenottamopaikan kaukosuojavyöhykkeelle rakentaminen voi olla mahdollista. Jätevesien johtaminen ja käsittely tulee ratkaista aina ennen rakentamista. Pohjavesialueilla kaikkien jätevesien, myös puhdistettujen, pääsy maaperään tulee estää. Ensisijaisesti jätevedet tulee johtaa alueelle mahdollisesti rakennettavaan viemäriverkkoon. Asuin-kiinteistön lämmitysjärjestelmän valintaan tulee myös kiinnittää huomioita, kun suunnitellaan rakentamista pohjavesialueelle. Esimerkiksi kallio-/maalämpöjärjestelmiä ei tule sijoittaa suunnitellulle rakentamispaikalle. Lisäksi öljyyn perustuvia lämmitysjärjestelmiä ei tulisi sijoittaa pohjavesialueelle lainkaan.

Maankaivu ja rakentaminen

Rakennukset tulee sijoittaa rakennuspaikoilleen siten, että merkittäviä maansiirtoja ja louhintatöitä ei jouduta tekemään. Rakentamattomat rakennuspaikan osat on hoidettava mahdollisimman luonnonmukaisesti. Rakentaminen, ojitukset ja maan kaivu on tehtävä siten, ettei aiheudu pohjaveden laadun muutoksia tai pysyviä muutoksia pohjaveden korkeuteen.

Jätevedet, jätteet ja vesien johtaminen

Jätevesien imeyttäminen maaperään on kielletty. Viemäriputkien tiivisteinä tulee käyttää öljyjen, rasvojen ja muiden kemikaalien kestäviä kumitiivisteitä. Ennen käyttöönottoa putkille on suoritettava tiiviyskokeet. Alueella on pohjavesien kannalta haitallisten jätteiden ja kemikaalien varastointi kielletty. Rakennuspaikkojen pihat tulee suunnitella ja rakentaa siten, että estetään likaantuneiden pintavesien haittavaikutukset pohjavesille.

Autopaikat ja ajoneuvojen huolto

Auton säilytyspaikat ja pihan liikennöintialueet päällystetään läpäisemättömällä materiaalilla ja sade- ja sulamisvedet näiltä alueilta kerätään ja johdetaan pohjavesialueen ulkopuolelle. Pohjavesialueilla on mm. ajoneuvojen pesu kielletty muualla kuin tähän tarkoitukseen rakennetulla pesupaikalla, josta pesuvedet johdetaan hiekan ja öljynerotuskaivon kautta pohjavesialueen ulkopuolelle. Rakentaja on aina vastuussa pohjavedelle aiheuttamastaan vahingosta.

*Viittaus MRL 131 ja 137 §
YSL 8 §
Ympäristönsuojelumääräykset*

13.3 Maaperän mahdollisen radonin huomiointi

Asuntojen ja työpaikkojen alapohjien suunnittelun yhteydessä tulee tarvittaessa tehdä selvitys rakennuspaikan radonriskin huomioon ottamisesta.

Alapohjarakenteet on aina suunniteltava ja rakennettava rakenteellisilta liittymiltään mahdollisimman tiiviiksi siten, että mahdollinen maaperän radonin joutuminen asuin- ja työtiloihin estyy.

*Viittaus MRL 131 §, MRA 49 §
YSL 75 § - 79 §
RakMk B3 2.8*

13.4 Sortuman tai vyörymän vaaran huomioiminen ranta-alueelle rakennettaessa

Rakennuspaikan sijaitessa ranta-alueella asemakaava-alueen ulkopuolella on hakijan esitettävä ranta-alueen kokonaisvakavuudesta luotettava geotekninen selvitys silloin, kun kyseessä on rakentaminen sortuman tai vyörymän vaaran alueelle.

*Viittaus Ympäristöopas 52 (8.1 Sortuma- ja vyörymärisikin huomioonottaminen rantarakentamisessa)
MRL 116 §*

13.5 Pilaantuneiden maa-alueiden huomioon ottaminen rakentamisessa

Rakentamisessa on otettava huomioon rakennuspaikan pilaantuneet maa-alueet ja maaperän haitalliset aineet. Pilaantuneiden maa-alueiden käsittelyn ja lupa-asiat ratkaisevat ympäristönsuojeluviranomaiset.

Rakennusluvan hakijan on selvitettävä rakennuspaikan maaperän mahdollinen pilaantuminen ja liitettävä tarvittaessa tämä selvitys rakennuslupa-asiakirjoihin. Lupa-asiakirjoihin on liitettävä myös selvitys niistä toimenpiteistä, joihin on tarpeen ryhtyä mahdollisen pilaantumisen johdosta.

*Viittaus MRL 131§
MRA 49 §
YSL 75 § - 79 §*

14. ERINÄISIÄ MÄÄRÄYKSIÄ

14.1 Rakennusjärjestyksen valvonta

Tämän rakennusjärjestyksen valvonta kuuluu rakennusvalvontaviranomaiselle.

Kunnan viranomaiset toimivat yhteistyössä, mikäli rakennusjärjestyksen mukaisten tehtävien hoitaminen vaikuttaa toisen viranomaisen tehtäviin.

*Viittaus MRL 182§, 183 § ja 184 §
MRA 4 §*

14.2 Poikkeamisen myöntäminen rakennusjärjestyksen säännöksistä

Rakennusvalvontaviranomainen voi poiketa erityisestä syystä tämän rakennusjärjestyksen määräyksistä, jollei se merkitse määräyksen tavoitteen olennaista syrjäyttämistä ottaen huomioon, mitä siitä säädetään maankäyttö- ja rakennuslaissa. Vähäisistä poikkeamisista päättää luvan myöntävä viranomainen siinä järjestyksessä kuin maankäyttö- ja rakennuslaissa asiasta on säädetty.

*Viittaus MRL 171§ - 175 §
MRA 85§ - 90 §*

14.3 Rakennusjärjestyksen voimaantulo

Tämä rakennusjärjestys on hyväksytty Pelkosenniemen kunnanvaltuustossa 27.10.2014, § 42.

Rakennusjärjestys on tullut voimaan 16.06.2016.

Tällä rakennusjärjestyksellä kumotaan voimassa ollut Pelkosenniemen kunnan rakennusjärjestys, jonka valtuusto on hyväksynyt 04.03.2002.

Viittaus MRL 202 §

Liite 1 Toimenpiteiden luvan- /ilmoituksen varaisuus

Liite 2 Pohjavesialueet

Haettava lupamuoto:

RAKENNUSLUPA HAETTAVA	RL
TOIMENPIDELUPA HAETTAVA	TL
TOIMENPIDEILMOITUS TEHTÄVÄ	IL
EI LUPAA EIKÄ ILMOITUSTA	--

Osa-alue 1 = Ei kaavaa

Osa-alue 2 = Asemakaava

Osa-alue 3 = Yleiskaava

Osa-alue 4 = Ranta-asemakaava

Kunnan osa-alue

Toimenpide:	1	2	3	4
	Ei kaavaa	Asemakaava	Yleiskaava	Ranta-asemakaava

1) Rakennelma (rakentaminen)

katos pohjan ala 10 m ² - 20 m ²	IL	IL	IL	IL
katos pohjan ala 20 m ² - 40 m ²	IL	TL	IL	TL
katos > 40 m ²	RL	RL	RL	RL
moottoriajoneuvon säilytyskatoksen tekeminen 4 metriä lähemmäksi rakennusta tai toisen rakennuksen yhteyteen vaatii aina vähintään toimenpideluvan. >25 m ²	TL	TL	TL	TL
varasto, vaja, lato, huvimaja kota tms. tulisijaton 4 m ² - 20 m ²	IL	IL	IL	IL
20 m ² - 40 m ² lämmöneristämätön	IL	RL	IL	RL
tulisijallinen < 10 m ² (grillikota tai katos)	TL	TL	TL	TL
tulisijallinen 10 m ² - 20 m ² (grillikota tai katos)	TL	RL	TL	RL
lasiterassi tms. > 10 m ² , seinäpinta-alasta > 50 % ikkunaa	IL	TL	IL	IL
venevaja < 40 m ²	TL	TL	TL	TL
erillinen käymälä < 6 m ²	IL	TL	IL	TL
kioski, myymäläkoju (< 10 m ²)	IL	TL	IL	TL
~~tulisija ja/tai piippu~~ <small>Kumottu Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden päätöksellä 18.4.2016 nro 16/0113/1</small>	~~TL~~	~~TL~~	~~TL~~	~~TL~~
kiinteistökohtainen jätevesijärjestelmä	TL	TL	TL	TL

2) Yleisörakennelma (perustaminen tai rakentaminen)

urheilupaikka (-kenttä)	IL	TL	IL	TL
kokoontumispaikka	IL	TL	IL	TL
asuntovaunualue tai vastaava	IL	TL	TL	TL
yleisöteltta tai vastaava > 100 m ² , tilapäinen	IL	IL	IL	IL
esiintymislava, katsomo	IL	TL	IL	TL

3) Liikuteltava laite

Asuntovaunun tai -laivan tai vastaavan pitäminen paikallaan sellaista käyttöä varten, joka ei liity tavanomaiseen retkeilyyn tai veneilyyn. Asuntovaununa ei pidetä pyörillä olevaa parakkia tai muutakaan rakennelmaa, joka ei ole rekisteröitävissä tieliikenteeseen.	IL	TL	IL	TL
--	----	----	----	----

Kunnan osa-alue

Toimenpide:	1	2	3	4
	Ei kaavaa	Asemakaava	Yleiskaava	Ranta-asema- kaava
4) Erillislaitte (rakentaminen)				
masto, piippu, antenni, valaisinpylväs tms. > 10 m - 30 m	TL	TL	TL	TL
masto > 30 m	RL	RL	RL	RL
lintutorni, hirvitorni tms.	IL	IL	IL	IL
varastointisäiliö yli 5 m ³ (maanpäällinen)	TL	TL	TL	TL
kylpytynnyri, tulisijallinen	--	IL	--	IL
hiihtohissi	TL	TL	TL	TL
muistomerkki	IL	TL	IL	TL
puistomuuntamo	TL	TL	TL	TL
tuulivoimala, korkeus enintään 10 m	TL	TL	TL	TL
lautasantenni halk. yli 1,2 m	IL	TL	IL	TL
aurinkopaneeli tms. 4 m ² - 10 m ²	--	IL	--	IL
aurinkopaneeli tms. > 10 m ²	IL	TL	IL	TL
ilmalämpöpumppu	IL	TL	IL	TL
maalämpökaivo tai lämmönkeruuputkisto	TL	TL	TL	TL
5) Vesirajalaitte (rakentaminen)				
suurehko laituri, pinta-ala yli 20 m ²	IL	TL	IL	TL
muu vesirajaa muuttava tai siihen olennaisesti vaikuttava rakennelma, kanava, aallonmurtaaja tai vastaava	IL	TL	TL	TL
6) Säilytys- tai varastointialue (järjestäminen)				
muusta alueesta erotettu suurehko varastointi- tai pysäköintialue taikka tällaiseen alueeseen verrattava alue	IL	TL	TL	TL
jätteiden aluekeräyspiste	--	TL	--	TL
7) Julkisivutoimenpide				
rakennuksen julkisivun muuttaminen	--	IL	--	IL
kattomuodon muuttaminen	TL	TL	TL	TL
ulkoverhouksen rakennusaineen tai värityksen muuttaminen, vesikatemateriaalin vaihtaminen tai sen värityksen muuttaminen	--	IL	--	IL
katukuvaan vaikuttavan markiisin asettaminen	--	IL	--	--
parvekelasitus (huomioitava varatievaatimus)	--	IL	--	--
8) Mainostoimenpide				
muun kuin luonnonsuojelulaissa säädetyn rakennelman, tekstin tai kuvan asettaminen ulkosalle mainos- tai muussa kaupallisessa tarkoituksessa asemakaava-alueella				

Kunnan osa-alue

Toimenpide:	1	2	3	4
	Ei kaavaa	Asemakaava	Yleiskaava	Ranta-asema- kaava
mainostoimenpide	--	IL	--	IL
9) Aitaaminen (rakentaminen)				
Rakennettuun ympäristöön liittyvä kiinteä erottava aita tai kadun reunusmuuri seuraavin rajoituksin mikäli kaavasta ei muuta johdu:	--	IL	--	IL
aidan korkeus on yli 1,6 m aidasta tai reunusmuurista ei aiheudu huomattavaa haittaa liikenteelle tai kadun kunnossa- ja puhtaanapidolle ennen raja-aidan rakentamiseen ryhtymistä naapuria kuullaan kirjallisesti aita tai reunusmuuri ei aiheuta haittaa turvallisuudelle koira-aitaukset/-häkit tulee olla naapurin rajasta yhtä kaukana kuin on aidan korkeus	--	IL	--	IL
10) Lumi- ja jäärakentaminen matkailu- ja majoitustoimintaan				
iglut, lumilinnat, hotellit yms.	RL	RL	RL	RL

Rakennuslupaa on haettava, jos toimenpideluettelossa toimenpideluvulle tai -ilmoitukselle asetetut enimmäisrajat ylittyvät tai mainitut ehdot eivät muutoin täyty.

Sellaiset pihamaan rakenteet ja laitteet, jotka eivät edellytä lupa- tai ilmoitusmenettelyä, on kuitenkin toteutettava säädösten ja määräysten mukaiselle etäisyydelle naapurin rajasta ja rakennuksista sekä rantaviivasta ja niiden on sopeuduttava ympäristöön eikä niistä saa aiheutua naapureille kohtuutonta haittaa.

Rakennusvalvontaviranomainen voi, mikäli em. vaatimukset eivät täyty, velvoittaa kiinteistön haltijan muuttamaan toteutuksen säännösten vaatimukset täytettäväksi.

Rakentaminen kaavan ulkopuoliselle ranta-alueelle tai –vyöhykkeelle voi tarvita toimenpide – tai rakennusluvan ja siten myös ELY-keskuksen myönteisen poikkeamispäätöksen toteutuakseen.

Viittaus MRL 126 ja 129 §

MRA 62 ja 63 §

Edellä mainitut voimassa ellei kaavassa määrätä muuta.

LIITE 2
YLEISKARTTA
POHJAVESIALUEET

POHJAVESIALUEET: Pelkosenniemi		
Lapin ELY-keskus		
Piirustuksen sisältö	Mittakaava	Pvm
YLEISKARTTA	1:200 000	2.6.2010